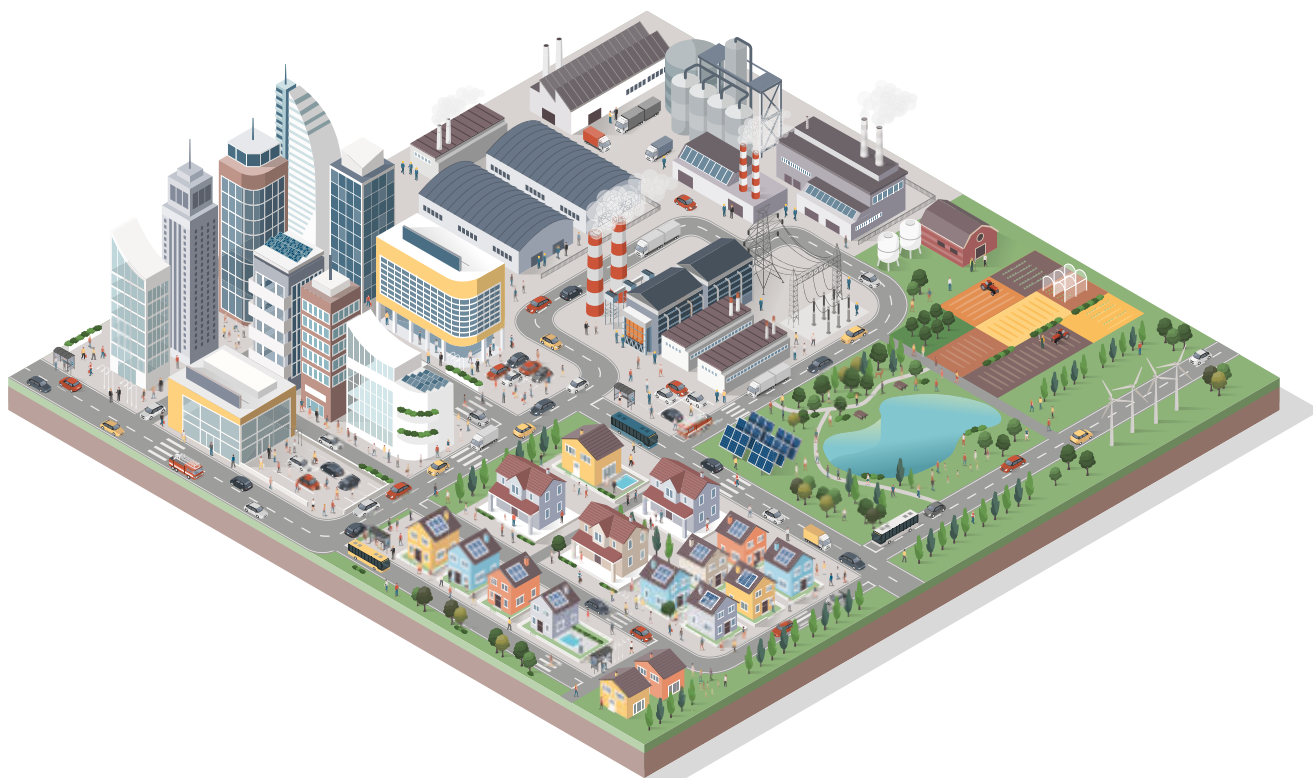

AANDACHT VOOR DE AANDACHTSGEBIEDEN

Met het ingaan van de [Omgevingswet](#) gaat het beleid rondom omgevingsveiligheid op de schop. Zo wordt onder andere het begrip ‘groepsrisico’ - in het kader van de bescherming van de fysieke leefomgeving - vervangen door het begrip ‘aandachtsgebieden’. Bij deze gebieden kunnen om personen te beschermen bepaalde voorschriften in het omgevingsplan vastgelegd worden. Dit zal gevolgen hebben voor bedrijven met opslagvoorzieningen, óók binnen de chemische logistiek.

TEKST Ronald de Nooijer

Binnen de chemische logistiek wordt veel gebruik gemaakt van opslagvoorzieningen om grondstoffen, tussenproducten of eindproducten op te slaan. Indien deze materialen als ‘gevaarlijk’ zijn geclassificeerd, dient aan strenge opslageisen te worden voldaan. Deze zijn vaak opgenomen in de milieuvergunning van de bedrijven,

of zijn direct werkzaam via het [Activiteitenbesluit](#). Meestal legt het bevoegde gezag hiervoor de van toepassing zijnde richtlijnen uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen ([PGS](#)) op, al dan niet met een maatwerk-oplossing. De PGS die wordt gebruikt voor opslag van verpakte gevaarlijke stoffen betreft de [PGS 15](#). Voor de classificatie van stoffen

die onder deze richtlijn vallen, wordt gebruikt gemaakt van het [ADR](#): het internationale verdrag dat handelt over het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg.

Externe veiligheid opslagen

Om de veiligheid voor de omgeving van (opslag)bedrijven te waarborgen zijn regels opgesteld. Velen zullen de

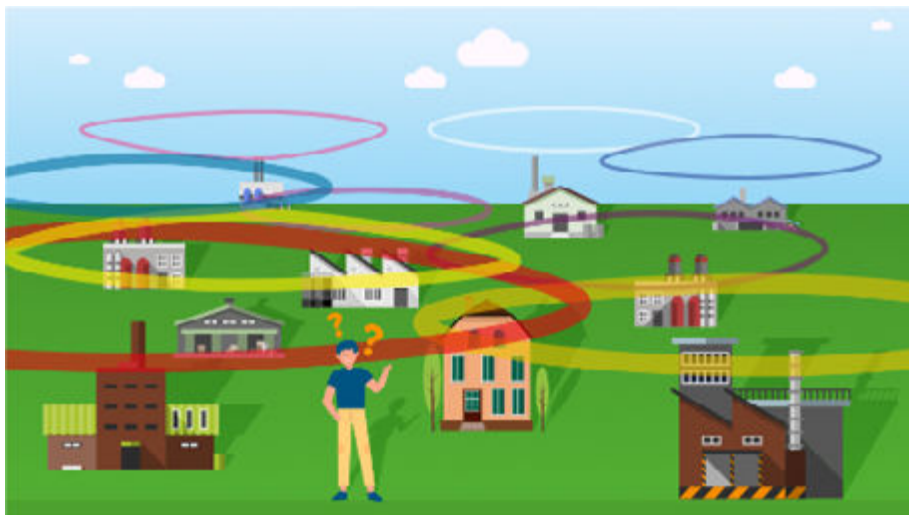
basis van die regels nog wel weten: de 'Sevesoramp' waarbij giftig gas vrijkwam nabij het Italiaanse dorp Seveso in 1976.

In Nederland zijn Europese regels vastgelegd in onder andere het 'Besluit risico's zware ongevallen' (Brzo) en het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen milieubeheer' (Bevi), met de bijbehorende regeling. In het Bevi is beschreven hoe de kans dat nadelige effecten worden ondervonden door mensen of objecten binnen het invloedsgebied van activiteiten met gevaarlijke stoffen moet worden bepaald. Deze kans wordt onder andere uitgedrukt in 'een risico op een individu verbonden aan de plaats van de activiteit' (plaatsgebonden risico) en 'risico's voor grote groepen mensen die tegelijkertijd effecten kunnen ondervinden' (groepsrisico). Hierbij wordt met name gekeken naar effecten van explosies, brand en gifwolken.

Verandering van de regels

Zoals het er nu naar uit ziet zal het per 1 juli 2022 dan toch echt moeten gebeuren (tenzij er nóg-maals uitstel komt). Dan zal de [Omgevingswet](#) van kracht worden. Met deze wet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Honderden wetten en besluiten zullen in deze wet worden samengevoegd. De 'Wet vervoer gevaarlijke stoffen' (Wvgs) en de aanverwante besluiten vallen hier niet onder. Voor het vervoer verandert er dus niet meteen iets. Maar voor de opslag van deze goederen wel.

Zoals aangegeven wordt bij de Omgevingswet gesproken over het begrip 'aandachtsgebieden'. Bij deze gebieden kunnen voorschriften in het omgevingsplan worden vastgelegd om personen die zich in gebouwen in de omgeving van de (opslag) activiteit bevinden te

Van veel opslagen worden grote cirkels voor aandachtsgebieden bepaald (© CP21)

beschermen. Dit worden de 'voorschriftgebieden' genoemd. Eén van de maatregelen die kan worden vastgesteld, is dat er aanvullende bouwmaatregelen gaan gelden; iets dat mogelijk effect kan hebben op een uitbreiding van opslagvoorzieningen. De aandachtsgebieden zullen in een openbaar register worden opgeslagen en dus voor een ieder inzichtelijk zijn. Meer hierover is terug te vinden in het [Besluit kwaliteit leefomgeving](#) (Bkl).

Effecten van de aandachtsgebieden

Wat gaan die aandachtsgebieden straks inhouden voor bestaande activiteiten in het algemeen? In eerste instantie waarschijnlijk niet zo veel. Bij de overgang naar de Omgevingswet is geregeld dat bestaande situaties blijven zoals ze zijn. Maar de berekeningen van de aandachts- en voorschriftgebieden kunnen toekomstplannen van de gemeenten en bedrijven fors tegenwerken. Personen moeten op afstand gehouden worden van risicobronnen en de verblijftijden zullen moeten worden gereduceerd. Bouwplannen kunnen met extra maatregelen te maken krijgen. En er zal meer moeten worden gecommuniceerd tussen bedrijven, overheid en omgeving over de mogelijke risico's. Dat laatste is wel één van de aspecten waar de Omgevingswet sowieso op aanstuurt.

Effecten op de chemische logistiek

De opslag van gevaarlijke stoffen als activiteit zal binnen een aandachtsgebied beoordeeld worden. Hiervoor zijn speciale rekenmodellen opgesteld. Momenteel vindt verificatie van berekeningen door de omgevingsdiensten plaats. Nu blijkt echter dat de modellen in het algemeen van de 'worst case' uitgaan en voor PGS 15 bovendien erg conservatief zijn. Hierdoor zullen grote risicocirkels rondom de opslagvoorzieningen worden vastgesteld. Dit

De risico's van opslagen van gevaarlijke stoffen voor de om

kan variëren van honderden meters tot kilometers. Voorbeelden van meer dan 10 kilometer zijn bekend. Hierdoor kan een veelvoud van cirkels over woonbestemmingen gaan vallen.

Ook overheden is het resultaat van deze conservatieve rekenwijze opgevallen. Zij geven aan dat het belangrijk is om de dialoog met belanghebbenden aan te gaan. Vooralsnog lijkt het er alleen op dat het dan blijft voor wat het is. Nu is voor de afstand van 1500 meter wel een zogenaamd 'afkapcriterium' bepaald; buiten deze afstand zullen waarschijnlijk door de overheid geen acties worden vereist. Het openbaar inzichtelijk blijven van het volledige gebied kan bij inwoners wel vragen - en daarmee discussie - opwekken.

Door de invoering van de Omgevingswet zal er ook meer druk komen te liggen op het 'Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen'. Het Basisnet is het netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen via

hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen. De toename van druk op dit net heeft niet direct met de hiervoor genoemde aandachtsgebieden te maken, maar wel met de omgevingsplannen, de inzichtelijkheid van gegevens en de beoogde communicatie met alle belanghebbenden.

Naast de invoering van de Omgevingswet en de aandachtsgebieden broeit er al een tijdje iets in PGS 15-land. Dat is de overgang van een indeling van gevaarlijke stoffen van ADR- naar (meer) CLP-basis. CLP staat voor 'Classification, Labelling and Packaging' en is gebaseerd op het mondiaal geharmoniseerde systeem (Globally Harmonised System - GHS) van de Verenigde Naties. Als dat zich een keer doorzet kan dit, in combinatie met de aandachtsgebieden, wel direct een groot effect hebben voor bestaande opslagen. De aanname is dat er dan meer stoffen onder deze indeling in opslagen komen te liggen en dat de aandachtsgebieden daardoor

waarschijnlijk ook groter uit zullen vallen.

Nu aandacht nodig

Het duurt nog heel even voor de nieuwe regelgeving formeel ingaat en niet álle details zijn al in steen gebeiteld. Toch is het wel zinvol om als bedrijf alvast eens na te gaan wat de aandachtsgebieden zijn voor de opslagvoorzieningen van gevaarlijke stoffen. Je kunt bijvoorbeeld al eens met je omwonenden, vergunningverlener en gemeente of omgevingsdienst om de tafel gaan zitten. Ook kun je op de website van de gemeente kijken of er al concept omgevingsvisies of-plannen zijn en hoe jouw bedrijf/opslag daarin is opgenomen. Vraag na wat de berekende gebieden voor gevolgen kunnen hebben voor de toekomst van jouw bedrijf als je (toekomstige) uitbreidingsplannen hebt en de gemeente of regio daar (nu) anders over denkt.

geving worden getoetst.